

PROROCKÉ SPISY

Lekce 6 od 1. do 7. listopadu 2026

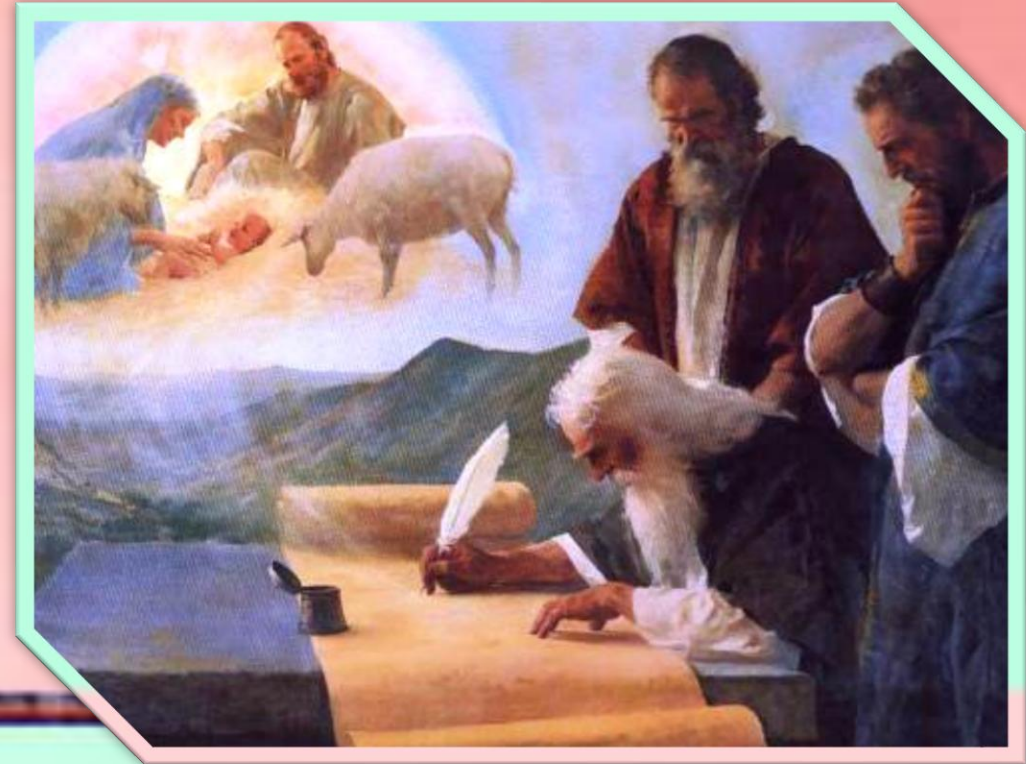

«Všecko, co je tam psáno, bylo napsáno k našemu poučení, abychom
z trpělivosti a z povzbuzení, které nám dává Písmo, čerpali naději.»
(list Římanům 15:4)

Ačkoliv je to Boží slovo, Bůh Bibli nenapsal. Použil k tomu lidi inspirované Jím.

Ani jim neurčoval slova, která mají napsat. Jednoduše jim řekl, aby si zapsali to, co jim bylo ukázáno, nebo co jim bylo vloženo do myšlenek.

Nechal jim určitou volnost rozhodnout se, jaká slova použít; styl psaní; a další detaily, jimiž předat božské poselství.

Prorocké spisy:

Výzva k psaní

Literární žánry a styly

Proroci a jejich zapisovatelé:

K čemu sloužili zapisovatelé?

Jaké literární prameny používali proroci?

Boží poselství a nedokonalost člověka:

Nedokonalosti v Bibli?

A pink scroll with a dark pink outline is unrolled diagonally across the frame. The scroll has a dark pink circular tab on the left and a smaller one on the right. The background is a vibrant sky with soft, colorful clouds in shades of blue, purple, pink, and yellow. The text 'PROROČKÉ SPISY' is written in a bold, dark blue, 3D-style font on the scroll.

PROROČKÉ SPISY

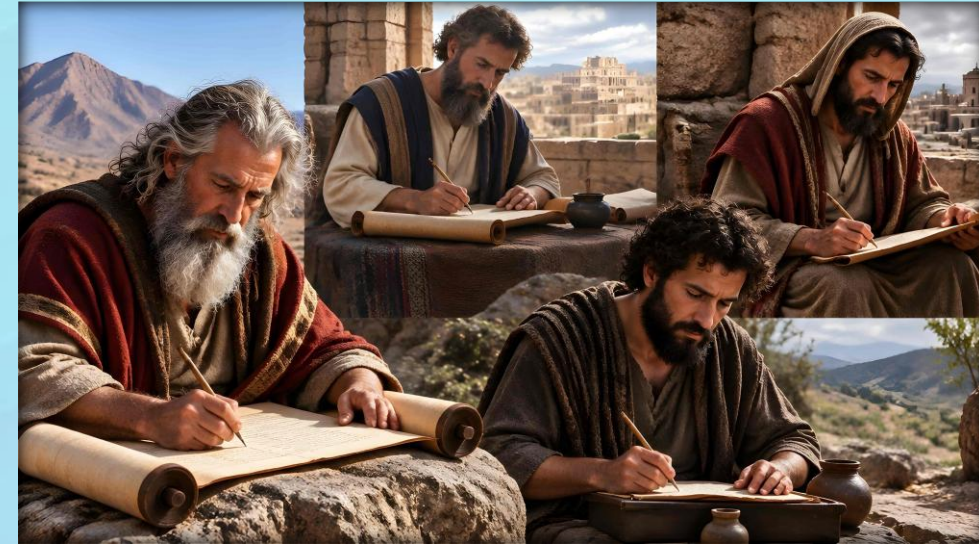
VÝZVA K PSANÍ

"Nyní jsi, napiš to před nimi na desku, zaznamenej do knihy a zůstane to svědectvím do posledního dne, navždy, navěky" (Izaiáš 30:8)

Mojžíš byl prvním člověkem, kterého Bůh inspiroval k napsání Bible. Na poušti Midjánu napsal Jóba a Genesis. Během Exodu mu bylo výslovně nařízeno, aby fakta zaznamenal písemně (Exod. 17:14).

Dalšími proroky, kteří byli výslovně pověřeni napsat knihu, byli Izaiáš (Izaiáš 30:8); Jeremjáš (Jer. 36:2); Abakuk (Abakuk 2:2); a Jan (Zjevení 1:11).

Bibličtí autoři psali v různých situacích:

Pronásledován jako
David

V paláci jako
Šalomoun

Zahraniční kariéra
jako Daniel

Ve vězení jako Pavel

V exilu jako Jan

Bůh vybral jak lidi, tak poselství, které měli zaznamenat, s úmyslem, aby nic z toho, co nám chtěl zjevit pro naše spasení, nebylo ztraceno (2 Timoteovi 3:15).

LITERÁRNÍ ŽÁNRY A STYLY

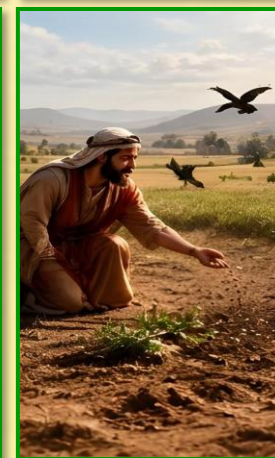
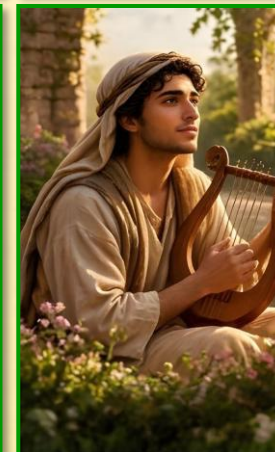
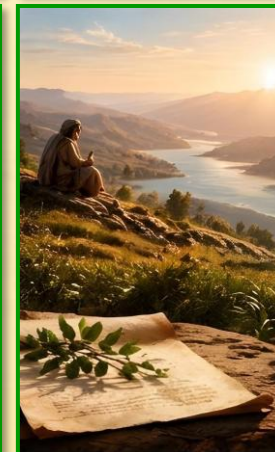
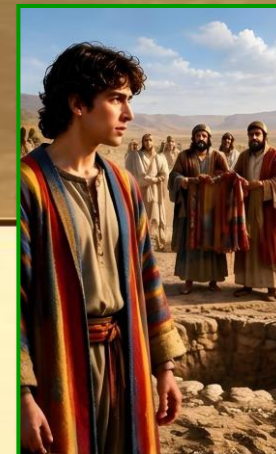
“Nejkrásnější z písní Šalomounových” (Píseň 1:1)

Bible byla napsána více než 1 500 let více než 40 různými autory a obsahuje širokou škálu stylů. Mezi jiné:

- Historické záznamy (1. Mojžíšova 37:2)
- Rodokmeny (1. Mojžíšova 5:1)
- Proroctví (Izaáš 13:1)
- Apokalyptické vize (Zjevení 12:1)
- Poezie (velká část Izajáše)
- Písně (Píseň písní 1:1)
- Paralely (Izaiáš 17:7)
- Podobenství (Lukáš 18:1)
- Listy (2. Tesalonickým 3:17)

Bible nerozlišuje autoritativní otázky mezi různými styly. Všechny tyto prvky jsou užitečné pro předávání božského myšlení, protože každý člověk vnímá poselství lépe v jednom stylu než v jiném.

Petr také jasně uvádí, že novozákonní spisy mají stejnou autoritu jako starozákonní (2. Petrova 3:15-16).

A red scroll with a dark red outline is unrolled diagonally across the frame. The scroll has a small red tab on the left and a small red loop on the right. The background consists of soft, white and yellow clouds against a light blue sky. The text on the scroll is in a bold, green, 3D-style font.

PRORROCI A JEJICH ZAPISOVATELÉ

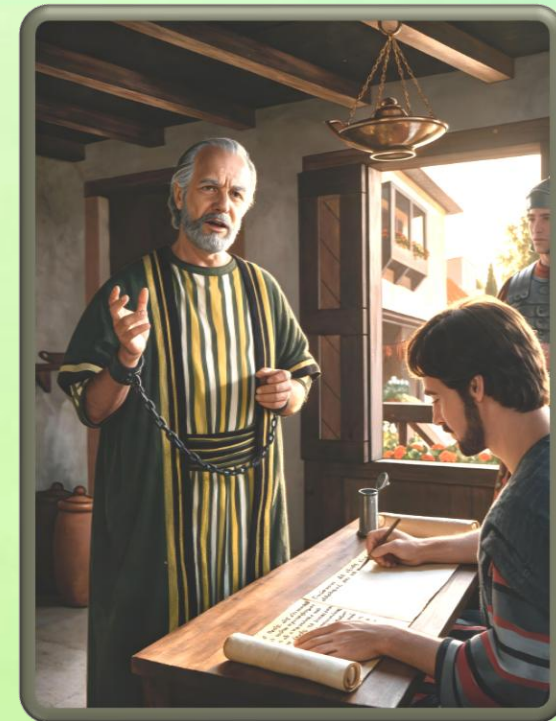
K ČEMU SLOUŽILI ZAPISOVATELÉ?

"Jeremjáš tedy zavolal Báruka, syna Nerijášova. Báruk zapsal do svitku knihy všechna slova z Jeremjášových úst, která k němu Hospodin mluvil" (Jeremjáš 36:4)

Jeremiáš byl kněz a jako takový uměl číst a psát. Nicméně používal pomocníka – Barucha – k psaní zpráv, které mu Bůh přikázal (Jeremjáš 36:1-4). Ačkoliv to bylo Bohem schváleno, bylo to v jeho době špatně vyloženo (Jeremjáš 43:2-3).

Pavel, který se dokonale vyjadřoval řecky, používal pomocníky k psaní svých dopisů (list Římanům 16:22). Aby zabránil ostatním psát falešné dopisy jeho jménem, musel podepisovat vlastním rukopisem ty, které diktoval (2. list Tesalonickým 3:17).

Petr psal své dopisy krásným řeckým stylem, což je těžké připsat tomuto aramejsky mluvícímu rybáři. Použití pomocníků mu pomohlo správně předat poselství v jazyce, který neovládal. Fakt, že asistenti volili slova, která nejlépe vyjadřovala Petrovy myšlenky, nijak neoslabuje božskou inspiraci jeho listů.

JAKÉ LITERÁRNÍ PRAMENY POUŽÍVALI PROROCI?

"rozhodl jsem se také já, když jsem vše znovu důkladně prošel, že ti to v pravém sledu vypíši, vznešený Theofile" (Lukáš 1:3)

Ezdráš při psaní knih Kroniky a Ezdráše používal historické záznamy a opisoval dekrety a korespondenci perských králů. Nehemiáš naopak zahrnuje do své knihy genealogický záznam převzatý z existujícího.

Protože Lukáš nebyl svědkem událostí, které vypráví, napsal své evangelium a část knihy Skutků na základě historických záznamů a rozhovorů s očitými svědky (Lukáš 1:3).

Pavel zmiňuje fráze z Epimenida a Arata, klasických řeckých autorů (Skutky 17:28; Titus 1:12). Juda naopak čerpá citace z nekanonické knihy, která obsahuje proroctví Henocha (Juda 1:14).

Epimenides

Arato

Všichni byli vedeni Duchem svatým při využívání tohoto vnějšího materiálu. Uvědomovali si, že popisují pravdu, a tím předají to, co chce Bůh vyjádřit.

Knih Henoch

A green scroll with gold text is set against a background of soft, pink and white clouds. The scroll is unrolled, showing two lines of text in a bold, gold, sans-serif font. The text is slightly shadowed, giving it a three-dimensional appearance. The scroll itself has a dark green outline and rounded ends.

BOŽÍ POSELSTVÍ A NEDOKONALOST ČLOVĚKA

NEDOKONALOSTI V BIBLI?

"Tento poklad máme však v hliněných nádobách, aby bylo patrné, že tato nesmírná moc je Boží a není z nás" (2. list Korintským 4:7)

Bůh si vybral použít nedokonalé lidi – "hliněné nádoby" – aby předali své poselství (2. Korintským 4:7). Jak tato nedokonalost ovlivnila poselství? Je Bible stoprocentně spolehlivá?

Archaická slova

- ❑ Slova v hebrejštině, aramejštině nebo řečtině, jejichž význam neznáme, nebo byla použita s jiným významem v době proroka
- ❑ Příklady: Gopater (גופא) Genesis 6:14; Šelah (שֶׁלַח) použito v několika žalmech)

Chyby dělané opisovači

- ❖ Při opisování textů nebo jejich psaní při diktátování může opisovač dělat chyby (nejčastější v Novém zákoně)
- ❖ Příklad: "Janova čárka" (1 Jan 5:7-8). Je to komentář opisovače, který byl později do textu začleněn jiným opisovačem

Chyby, které udělali samotní autoři

- Citováním textu z paměti nebo vyprávěním události, které nebyli svědky, mohli bibličtí autoři udělat drobné, nepodstatné chyby
- Příklad: Matoušův citát, ve kterém nazývá Zachariáše, zavražděného Joášem, "synem Berechiáše" (autorem knihy Zachariáše) (Matouš 23:35; srov. Lukáš 11:51; 2 Krona 24:22)

Chyby překladatelů

- ★ Překladatelé Bible, zejména ti přeložení do moderního jazyka, mohou být ovlivněni překladatelovými myšlenkami
- ★ Příklad: Některé moderní verze (ČEP) překládají "neděli" jako odkaz na Páně (Zjevení 1:10), kdy se tento výraz začal používat po smrti apoštola

Tyto nedokonalosti nebo nesrovnalosti jsou velmi vzácné a obvykle je lze pochopit hlubokým studiem. Můžeme věřit, že božské pravdy nám byly věrně předávány po staletí, jak jsou ztělesněny na stránkách Bible.

“Bůh se rozhodl sdělit svou pravdu světu prostřednictvím lidí. Duch svatý vybral vhodné jedince a dal jim potřebné schopnosti, aby mohli vykonat svěřený úkol. Vedl jejich myšlení při volbě námětu, o kterém mluvili a psali. Poklad svěřil hliněným nádobám, přesto však pochází z nebe. Boží svědectví je podáváno nedokonalou lidskou řečí, přesto je to Boží svědectví. Poslušný, věřící člověk v něm postřehne slávu Boží moci, plnou milosti a pravdy.

Bůh ve svém slovu poskytuje lidem vědomosti potřebné ke spasení. Písmo svaté je proto třeba přijímat jako autoritativní, neomylné zjevení Boží vůle. Je měřítkem charakteru, zjevuje věrouku a je zkušebním kamenem pro posuzování zkušeností”

PŘÍLOHA: NEOMYLNOST ELLEN G. WHITEOVÉ

Když Bůh přikázal Ellen Whiteové psát své zprávy, odpověděla: "Nemohu psát." Ale Bůh ji posílil a začala psát. Postupem času využívala literární asistenty, kteří opravovali její pravopisné chyby a zlepšovali výrazy některých vět.

Nikdy nezměnili význam zprávy, ani nic nepřidali. Konečné texty vždy revidovala Ellen.

O své neomylnosti jako proroka Ellen prohlásila: "Co se týká neomylnosti, nikdy jsem nepředstírala, že ji mám. Pouze Bůh je neomylný" (Vybrané spisy, sv. 1, s. 42).

Co se týče neomylnosti jejích spisů, sama napsala: "Jsou chvíle, kdy je třeba vyjádřit společné věci, společné myšlenky zaměstnat mysl, společné dopisy je třeba psát a informace je třeba předat od jednoho pracovníka k druhému. Taková slova, takové informace, nejsou poskytovány pod zvláštní inspirací Ducha Božího" (Vybrané zprávy, sv. 3, s. 64).

Mary Ann "Marian" Davisová (1847–1904), literární asistentka. Foto s laskavým svolením "Ellen G. White Estate, Inc."

Sarah E. Peck, 80. léta 19. století. Foto cortesía de "Centrum adventistického výzkumu."

